

I. Analýza zložiek životného prostredia

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

V okresoch Dolný Kubín, Tvrdošín a Námestovo bolo k 31.12.2021 celkovo evidovaných 139 004 obyvateľov /vrátane obce Beňadovo, v ktorej obyvatelia ešte nemajú verejný vodovod/. Z toho zásobovaných pitnou vodou zo sledovaných vodovodov bolo 125 997 obyvateľov, t.j. 90,64 %. Oproti minulému roku vzrástlo percento zásobovania o 0,14 %. Počet obyvateľov, zásobovaných pitnou vodou s nesledovanou kvalitou bol 13 027, čo predstavuje 9,37 % zo všetkých evidovaných obyvateľov.

V roku 2021 došlo k zvýšeniu počtu obyvateľov a tým aj k zvýšeniu počtu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou. Do prevádzky boli uvedené nové časti vodovodov v okrese Dolný Kubín /Dolný Kubín, Žaškov, Veličná, Vyšný Kubín/, v okrese Tvrdošín /Zuberec, Tvrdošín, Podbiel, Oravský Biely Potok, Brezovica/ a v okrese Námestovo /Ťapešovo, Babín, Rabča, Oravská Polhora, Oravská Jasenica, Námestovo/. V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne je 100 % zásobovanosť pitnou vodou v 33 obciach: v okrese Dolný Kubín 15 obcí /Veličná, Horná Lehota, Sedliacka Dubová, Dolný Kubín, Krivá, Chlebnice, Jasenová, Vyšný Kubín, Medzibrodie, Pucov, Pokrývač, Párnica, Leštiny, Malatiná, Istebné/, v okrese Tvrdošín 10 obcí /Tvrdošín, Trstená, Liesek, Podbiel, Nižná nad Oravou, Nižná - Zemianska Dedina, Hladovka, Zuberec, Brezovica, Zábiedovo/ a v okrese Námestovo 8 obcí /Námestovo, Bobrov, Lokca, Ťapešovo, Breza, Babín, Vasil'ov, Hruštín/.

Na verejný vodovod sú napojené všetky obce Oravy, okrem obce Beňadovo /námestovský okres/. Rozvodná sieť je v obci vybudovaná ale problém je s prívodným potrubím /majetkovo – právne vysporiadanie/.

Mestá a obce sú zásobované pitnou vodou z podzemných vodných zdrojov - prameňov, len obec Zákamenné a obec Oravská Polhora má časť obyvateľov zásobovaných pitnou vodou z povrchového vodného toku /po úprave/. Zmeny v spôsoboch úpravy pitnej vody nenastali.

Zdravotné zabezpečenie pitnej vody, v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Dolný Kubín /OVS, a.s./, je z hľadiska technického vybavenia na požadovanej úrovni. Je zabezpečené plynným chlóróm a tekutým chlórňnanom sodným. Vodovody v obciach Zákamenné, Krušetnica, Oravské Veselé a časť obce Sihelné majú v správe obce - obecné úrady. V obci Rabčice a v časti obcí Rabča, Oravská Polhora a Istebné je vodovod v správe

iných spoločností. Zdravotné zabezpečenie pitnej vody v správe obcí, príp. iných spoločností, bolo v roku 2021 na požadovanej úrovni.

V okrese Námestovo, k 31.12.2021, je 15 vodovodov /23 zásobovaných oblastí/, v okrese Tvrdošín 6 vodovodov /16 zásobovaných oblastí/ a v okrese Dolný Kubín 6 vodovodov /24 zásobovaných oblastí/, spolu je 27 vodovodov /63 zásobovaných oblastí/. Z 27 vodovodov, v okresoch v pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne, je 21 v správe OVS, a.s., Dolný Kubín, 1 vodovod /časť/ v správe OFZ a.s. Istebné, 4 vodovody sú v správe obcí - Zákamenné, Krušetnica, Oravské Veselé a časť obce Sihelné/, 2 vodovody prevádzkujú iní prevádzkovatelia - Rabčan, s.r.o. v časti obce Rabča, Rabčice Stred s.r.o. v obci Rabčice a Polhorské služby s.r.o. v časti obce Oravská Polhora. Napriek tomu, že súčet vodovodov v okresoch je 27, 1 vodovod – ZO Orava - zásobuje obce vo všetkých troch okresoch.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

Najviac zásobovaných obyvateľov pitnou vodou je v okrese Tvrdošín /97,90 %/ a najmenej v okrese Námestovo /83,84 %/.

V máji, júni a septembri roku 2021 boli v rámci monitoringu pitnej vody odobraté vzorky vody v obci Rabčice /okres Námestovo/. V májovej a júnovej vzorke boli zistené nadlimitné hodnoty abiosestónu a v septembrovej vzorke bola nadlimitná hodnota kultivovateľných mikroorganizmov pri 36 °C. Nakoľko vyšetrowané ukazovatele nevyhovovali platnej legislatíve, RÚVZ v novembri 2021 uložil náhradu nákladov za zdravotne nebezpečnú vzorku pitnej vody vo výške 213,76 € prevádzkovateľovi vodovodu obce Rabčice - Rabčice Stred s.r.o..

V hodnotenom roku neboli vyhlásené regulačné stupne pre odber pitnej vody.

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

O výnimky na používanie vody, ktorá nespĺňa limity ukazovateľov kvality pitnej vody v okresoch /Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín/, nebol RÚVZ požiadaný ani v roku 2021, z tohto dôvodu nie je vyplnená tabuľka určená k tomuto účelu /tabuľka č. 1.4/.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných studní sa v spádovej oblasti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne nevyskytuje. Niektorí občania sú zásobovaní pitnou vodou zo

svojpomocne vybudovaných vodovodov, ktoré sú zo zdravotného hľadiska nedostatočne zabezpečené a technicky nevyhovujúce.

V regióne sa nachádza 38 hygienicky významných individuálnych vodovodov, ktoré zásobujú zariadenia cestovného ruchu. Pracovníčky RÚVZ odobrali v rámci štátneho zdravotného dozoru na laboratórnu analýzu 18 vzoriek pitných vôd, z ktorých 5 nevyhovovalo platnej legislatíve. V okrese Dolný Kubín boli odobraté 2 vzorky pitnej vody zo studničiek /studnička Kuzmínovo - Dolný Kubín a pri obci Medzibrodie/, v ktorých vyšetrowané ukazovatele vyhovovali platnej legislatíve.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

V rámci monitoringu pitnej vody bolo v okresoch pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne odobratých spolu 149 vzoriek vôd /kontrolný monitoring, preverovací monitoring, ŠZD, studničky, opakované vzorky, paralelné vzorky, kontrolné vzorky.../. Z toho nevyhovovalo vo vyšetrowaných ukazovateľoch 13 vzoriek: v okrese Tvrdošín 1 vzorka /Habovka – nadlimitná hodnota kultivovateľných mikroorganizmov pri 36 °C/, v okrese Dolný Kubín 4 vzorky /Zázrivá – nadlimitná hodnota abiosestónu, Vyšný Kubín – nadlimitná hodnota kultivovateľných mikroorganizmov pri 22 °C, Párnica – prítomnosť koliformných baktérií a enterokov a Žaškov - nadlimitná hodnota kultivovateľných mikroorganizmov pri 22° C a _abiosestónu/ a v okrese Námestovo 8 vzoriek - /Oravská Polhora 2 x – koliformné baktérie, enterokoky a nadlimitná hodnota kultivovateľných mikroorganizmov pri 36 °C, Rabčice 3 x nadlimitná hodnota abiosestónu a nadlimitná hodnota kultivovateľných mikroorganizmov pri 36 °C, Oravská Jasenica - prítomnosť koliformných baktérií, Mútne – vysoká hodnota Cl₂ – 0,95 mg/l, Vasil'ov - nadlimitná hodnota kultivovateľných mikroorganizmov pri 36 °C/. O uvedených vzorkách boli prevádzkovatelia vodovodov elektronicky upozornení. Po zrealizovaní nápravných opatrení predložené vzorky pitných vôd už boli v súlade s platnou legislatívou.

Dlhodobo nevyhovujúca kvalita pitnej vody v chemických resp. fyzikálnych ukazovateľoch, počas hodnoteného roka, nebola zaznamenaná.

Prehľad kvality vody podľa výsledkov monitoringu je uvedený v tabuľke č. 1.2.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bola odobratá 1 vzorka pitnej vody z vodovodu v obci Beňadovo. Vyšetrowané ukazovatele v tejto vzorke vyhovovali platnej legislatíve.

Prehľad kvality vody podľa výsledkov štátneho zdravotného dozoru je uvedený v tabuľke č. 1.3.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzková kontrola kvality pitnej vody bola aj v roku 2021 na požadovanej úrovni. Minimálne laboratórne analýzy pitných vôd OVS, a.s., Dolný Kubín vykonávala podľa plánu odberov, ktorý bol predložený aj na RÚVZ, vo svojich laboratóriách v Dolnom Kubíne a náročnejšie laboratórne analýzy vykonávali v laboratóriách v Hričove pri Žiline. Laboratórne analýzy boli pravidelne predkladané a vyhodnocované v spolupráci s orgánom verejného zdravotníctva. Obecné úrady si dávali vzorky pitných vôd analyzovať v akreditovanom laboratóriu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy v Dolnom Kubíne, príp. v laboratóriách OVS, a.s. v Dolnom Kubíne a INGEO – ENVILAB, s.r.o. v Žiline. Výsledky rozšírených rozborov vzoriek pitných vôd, zabezpečovaných prevádzkovateľmi vodovodných sietí v okresoch, naďalej nenasvedčovali o trvalejšom prekračovaní limitov vo vyšetrovaných ukazovateľoch.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V hodnotenom období neboli na Orave zaznamenané žiadne ochorenia v dôsledku požitia vody z verejných vodovodov v správe OVS, a.s. a iných prevádzkovateľov. Taktiež neboli zaznamenané žiadne ochorenia v dôsledku požitia pitnej vody z vlastných vodných zdrojov. Z tohto dôvodu nie je vyplnená tabuľka č. 1.5 – Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda.

2. Voda na kúpanie

2.1 Prírodné kúpacie oblasti

Oravská priehrada /Vodné dielo Orava/, nepatrí medzi vyhlásené prírodné kúpacie oblasti. Jej vodná plocha sa rozprestiera na území dvoch okresov Námestovo a Tvrdošín v Žilinskom kraji a severovýchodným okrajom zasahuje aj do Poľskej republiky. Prevažne v letných mesiacoch sú na jej brehoch poskytované ubytovacie a stravovacie služby v autokempingoch /ATC/, s vybudovanými zariadeniami osobnej hygieny, bufetmi, ubytovacími objektami, s komunikáciami, spevnenými plochami a udržiavanými zatrávnenými plochami. V okrese Námestovo sú umiestnené ATC Slanica a ATC JAMI, areál Námestovo-nábregie; v okrese

Tvrdošín sú ATC Stará Hora a ATC Prístav. Ich návštevníci využívali možnosť kúpania sa pri upravených brehoch vodnej plochy priehrady len za veľmi horúcich dní. Vzorky vody na kúpanie, na zistenie jej kvality, boli odobierané podľa vypracovaného odberového plánu len v rámci štátneho zdravotného dozoru /ŠZD/ a to pred začiatkom kúpacej sezóny 09.06.2021, kedy bolo odobratých 5 vzoriek vôd na kúpanie na Oravskej priehrade na pravidelných odberných miestach - pri ATC Slanica, ATC JAMI, v Námestove-nábregie, pri ATC Stará Hora a ATC Prístav, keďže prevádzkovatelia zariadení ATC nie sú prevádzkovateľmi príslúchajúcej prírodnej vodnej plochy. Odobraté vzorky vôd vyhovovali vo vyšetrených ukazovateľoch medzným hodnotám, uvedeným vo vyhláske MZ SR č. 308/2012 Z. z., o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku. Odber vody na kúpanie, na zistenie jej kvality bol vykonaný aj 05.08.2021 - jedna vzorka z veľkého jazera /štrkovisko/ v Kralovanoch – Rieke v okrese Dolný Kubín, ktoré bolo využívané na kúpanie návštevníkmi za veľmi teplých dní. Ani táto prírodná vodná plocha nemá prevádzkovateľa, kúpanie je na vlastnú zodpovednosť. Všetky odobraté vzorky vody /6 ks/ vyhovovali vo vyšetrených ukazovateľoch platnej legislatíve. Na základe vizuálnej kontroly a s prihliadnutím na teplotu vody nebolo nevyhnutné sledovať a vyšetrovať osídlenosť vodných plôch makrofytmami v súvislosti s premnožením cyanobaktérií. V priebehu kúpacej sezóny sa vody na kúpanie nevyšetrovali.

Na RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne neboli hlásené žiadne zdravotné problémy v súvislosti s kúpaním na prírodných vodných plochách.

Aktuálne zhodnotenie situácie na prírodných vodných plochách a prípadné iné dôležité informácie súvisiace s priebehom kúpacej sezóny, boli pravidelne /každý štvrtok/ vkladané do databázy Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie na stránke Úradu verejného zdravotníctva SR, www.uvzsr.sk, v časti Kúpaliská – IS Voda na kúpanie.

Prehľad prírodných vodných plôch v regióne Orava je uvedený v tabuľke č. 2.1.

Prehľad o kvalite vody prírodných vodných plôch je uvedený v tabuľke č. 2.2.

2.2 Umelé kúpaliská

2.2.1 Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

Prevádzku kúpalísk poznačila prebiehajúca pandémia COVID-19, ktorá ju značne obmedzila /nariadené opatrenia, uzatvorenie prevádzok/. Otvorenie kúpalísk s obmedzenou kapacitou bolo od 19.04.2021 a potom podľa covid automatu pre príslušný okres. V okrese Dolný Kubín bolo v prevádzke zariadenie Aquarelax Dolný Kubín, firmy AQUA Kubín, s.r.o., v ktorom

boli v prevádzke: plavecký bazén, relaxačný a detský bazén, oba s vodnými atrakciami, dve šmykľavky s dojazdom do relaxačného bazéna, dva tobogany so samostatnými dojazdovými bazénmi a dve vírivé vane /WHIRPOOL - modrá a zelená/. V prevádzke boli aj priestory saunového sveta v spojenej prístavbe, v ktorých boli k dispozícii okrem sáun aj ochladzovací bazén a vírivá vaňa.

V okrese Tvrdošín v Oraviciach, boli v prevádzke dve samostatné termálne kúpaliská zásobované vodou zo spoločného geotermálneho vrtu:

Termálne kúpalisko Oravice I, prevádzkované firmou Termalšport TS s.r.o., Tvrdošín, s dvomi kľudovými bazénami, bez recirkulácie vody, s dennou výmenou vody, pričom geotermálna voda je miešaná (ochladzovaná) pitnou vodou z verejného vodovodu a zdravotne zabezpečená chlórovaním;

MEANDER Oravice II /MEANDER Park Oravice/, firmy Meander invest, s.r.o., Dolný Kubín, kde boli v prevádzke: relaxačný bazén s neupravovanou geotermálnou vodou a relaxačný bazén s upravovanou geotermálnou vodou, dve vírivé vane WHIRPOOL /malá a veľká/. Vo vonkajšej časti areálu, na spevnenej ploche, boli v prevádzke v letnom režime detský bazén a toboganový bazén s dennou výmenou vody, vlnový bazén a plavecký bazén, ktorý v zimnom režime bol využívaný ako veľký geotermálny bazén. Všetky bazény sú s recirkuláciou vody, zdravotne zabezpečené chlórovaním a UV žiarením.

V meste Tvrdošín bola v prevádzke Mestská plaváreň, s plaveckým bazénom a wellness s vírivou vaňou a saunami.

Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou je uvedený v tabuľke č. 2.3.

V ubytovacích zariadeniach s vyššou ubytovacou kapacitou /hotely, penzióny/ boli, prevádzkované menšie relaxačné bazény, alebo vírivé vane. Ich prevádzkovatelia dodržiavali predpisy o požiadavkách na vodu na kúpanie a pravidelne počas prevádzky zasielali protokoly z vyšetrení bazénových vôd na RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne.

Počas hodnoteného obdobia nebol zaznamenaný výskyt žiadneho hromadného ochorenia v súvislosti s kúpaním alebo pobytom v areáloch kúpalísk. V prípade zistenia menších nedostatkov prevádzkovatelia okamžite urobili opatrenia na ich odstránenie.

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou je uvedený v tabuľke č. 2.4.

2.2.2 Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

V okrese Námestovo, pri Hoteli Studnička, sú vybudované 3 vonkajšie bazény. Prevádzkovateľ o ich prevádzku nepožiadala a ani počas náhodnej kontroly nebolo zistené ich prevádzkovanie pre verejnosť. V prevádzke boli 2 bazény pri Penzióne Slanický Dvor na

Oravskej priehrade. V okrese Tvrdošín sú pri hoteli Altis 2 vonkajšie bazény, ktoré sú využívané len na ochladzovanie celoročne využívanej ľadovej plochy v hale pri hoteli HK Altis. Dva menšie vonkajšie bazény boli v prevádzke pri ATC Prístav v Penzióne Kotva na Oravskej priehrade. V okrese Dolný Kubín bol v zariadení Aquarelax Dolný Kubín v prevádzke vonkajší detský bazén s dennou výmenou vody /počas leta 2021/.

Umelé kúpaliská so sezónnou prevádzkou sú uvedené v tabuľke č. 2.5.

V rámci štátneho zdravotného dozoru boli odobraté vody na kúpanie na termálnom kúpalisku /TK/ Oravice – 2 vzorky /po 1 vzorke z každého bazéna/, na TK Meander Oravice - 3 vzorky /detský bazén, plavecký bazén, vlnový bazén/, na umelom kúpalisku Aquarelax Dolný Kubín - 3 vzorky /bazény: plavecký, detský, relaxačný/, v rezorte Garden hotel Oravský Háj v Brezovici – 1 vzorka /biobazén/, 2 vzorky v Penzióne Josu Zuberec /bazén, vírivka/, 2 v hoteli Arman v Nižnej /bazén, vírivka/, v zariadení Kaštieľ Kubínyi vo Vyšnom Kubíne - 1 vzorka /bazén/, po 1 vzorke v hoteli Park v Dolnom Kubíne /bazén/, v hoteli Julianin dvor v Habovke /bazén/, v hoteli Gobor vo Vitanovej /vírivka/ a v hoteli Green na Kubínskej holi /vírivka/. Vyšetrenie vzoriek vôd na kúpanie, odobratých pracovníkmi oddelenia v rámci ŠZD, bolo akreditovanými laboratóriami RÚVZ so sídlom v Žiline. Spolu bolo odobraných a vyšetrených 17 vzoriek vôd na kúpanie, z ktorých 5 nevyhovovalo kvalitou podľa vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z. v ukazovateľoch: kultivovateľné mikroorganizmy pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$, Staphylococcus aureus, Pseudomonas aeruginosa, podlimitná hodnota voľného chlóru, chemická spotreba kyslíka manganistanom/. Prevádzkovatelia po upozornení predložili protokoly z ďalšieho odberu, s vyhovujúcou kvalitou vody na kúpanie z bazénov. Zdravotné problémy, súvisiace s kúpaním na umelých kúpaliskách, neboli na RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne hlásené.

Nakoľko počas roka 2021, vzhľadom k pandémie COVID-19, došlo k vydaniu zákazu prevádzkovania kúpalísk, pracovníci oddelenia vykonali v uvedenom období 8 kontrol dodržiavania opatrení – uzatvorenia kúpalísk, bazénov, pričom nebolo zistené porušenie zákazu činnosti. Znovuotvorenie prevádzok umelých kúpalísk bolo podmienené preukázaním vyhovujúcej kvality vody na kúpanie v bazénoch. Odbery a vyšetrenie vzoriek vôd na kúpanie z bazénov počas ich prevádzky si ich prevádzkovatelia zabezpečovali akreditovanými laboratóriami v zmysle § 19 zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z.. Úplné výsledky rozborov vzoriek vôd na kúpanie, odobratých v rámci ŠZD a predložených prevádzkovateľmi sú uvedené v registri vzoriek Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie na www stránke ÚVZ SR Bratislava.

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou je uvedený v tabuľke č. 2.6.

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1. Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného Charakteru

Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov nevýrobného charakteru nebola v roku 2021 sledovaná /odberovými a analytickými postupmi/. Z tohto dôvodu nie je vyplnená ani tabuľka č. 3.1.

4. Pôsobenie zdrojov hluku v životnom prostredí

4.1 Zdroje hluku v životnom prostredí

Najväčším zdrojom hluku v okrese Dolný Kubín je automobilová doprava najmä na ceste I/59 Dolný Kubín – Trstená a tiež na ceste I/70 Dolný Kubín – Kľačany. Doteraz sa nezačala uvažovaná realizácia rýchlostnej komunikácie „R3 – Dolný Kubín – obchvat“.

V okrese Námestovo sa situácia čiastočne zlepšila realizáciou stavby „I/78 Námestovo – prieťah“, ktorá vyriešila dopravnú situáciu v centre mesta.

Situácia v okrese Tvrdošín, kde je najväčším problémom taktiež automobilová doprava /najmä na štátnej ceste I/59 Podbiel – Trstená – Poľská republika, ktorá je zároveň medzinárodná E 77/, sa v roku 2021 neriešila. V meste Trstená bola ukončená rekonštrukcia mosta ponad rieku Oravica na ceste E 77, začatá v roku 2020 pre jeho zlý technický stav. Začala plánovaná výstavba /prípravné práce/ rýchlostnej komunikácie R3, jej častí Nižná – Tvrdošín, Tvrdošín – obchvat. Hlukové mapy sa v okresoch pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne v hodnotenom roku 2021 nerobili.

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Problematiku hluku v životnom prostredí preventívne rieši RÚVZ v rámci posudzovania predloženej projektovej dokumentácie pre územné konanie navrhovaných stavieb /dožadované hlukové štúdie/, v rámci vydávania záväzných stanovísk k územnému konaniu stavieb a k územnoplánovacím dokumentáciám ÚPN – obcí, ako aj ku kolaudáciám stavieb v regióne Orava.

V rámci problematiky hluku v životnom prostredí boli riešené podnety, zamerané na:

- Hluk z tepelného čerpadla od suseda v obci Bobrov;
- Hluk z reprodukovanej hudby od suseda v obci Zákamenné;

- Hlučnosť zvonov kostola na Brezovci v Dolnom Kubíne;
- Hluk z práčovne v Habovke;
- Posúdenie prieniku vibrácií výťahu v BD v byte obyvateľky Tvrdošín-Medvedzie;
- Presahovanie hladín hluku z kostolných zvonov v Námestove v ranných hodinách.

Podnety boli riešené obhliadkou na mieste, telefonickou konzultáciou a v 2 prípadoch meraním. Jeden z riešených podnetov bol vyhodnotený ako opodstatnený a na základe výsledkov merania bolo prevádzkovateľovi zariadenia spôsobujúceho nadmerný hluk v interiéri bytu v BD nariadené vykonať opatrenia na zníženie hladín hluku.

Uvedené je spracované v tabuľke č. 4.1.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

• Zariadenia cestovného ruchu

Rekreácia sa v okrese Dolný Kubín v letných mesiacoch sústreďuje v autocampingu /ATC/ Gäcel' /Oravská Poruba/, Minikemp Šíp /Párnica/ a Holiday Park Orava /Dolný Kubín – Srňacie/ a v zimných mesiacoch v rekreačných oblastiach Malá Lučivná /medzi obcami Párnica a Zázrivá/, Racibor /Oravský Podzámok/ a Kubínska hoľa /Dolný Kubín/. V okrese Námestovo je zimná rekreácia sústredená do obcí Oravská Lesná, Oravská Polhora, Sihelné a v oblasti Vasil'ovská hoľa /Hruštín/. Letná rekreácia je v okolí Oravskej priehrady aj Vasil'ovskej hole. V okrese Dolný Kubín, pri meste Dolný Kubín, sa nachádza ATC Gäcel' s ubytovacími a wellness službami. V okrese Námestovo pri Oravskej priehrade sú 3 ATC – ATC Slanica, ATC Jami, ATC Vojenské a v okrese Tvrdošín ATC Stará Hora, ATC Prístav, ATC Oravice. Rekreačné oblasti Oravská Lesná, Oravská Polhora a Vasil'ovská hoľa sú zásobované pitnou vodou z vlastných vodných zdrojov, okolie Oravskej priehrady a ATC Gäcel' z verejného vodovodu. Rekreačné oblasti v okrese Tvrdošín sú Roháče /najmä v zimnom období/ a Brezovica a Oravice /celoročne/.

V hodnotenom roku bol vydaných 5 záväzných stanovísk k územným konaniam stavieb a ubytovacích zariadení v okrese Dolný Kubín /bikeshop na Kubínskej holi a športovo relaxačná zóna pri Jazere Kemp Tília Gäcel' v Oravskej Porube/, v okrese Námestovo /Penzión Orava Village v Oravskej Lesnej, Apartmánový dom Brezovina v Oravskom Veselom/ a v okrese Tvrdošín /penzión Hájenka v Oraviciach/ a 4 záväzné stanoviská ku

kolaudácii stavieb v okrese Tvrdošín /prestavba rodinného domu na ubytovacie zariadenie v Zuberco, apartmány pri hotelovom komplexe Meander v Oraviciach/ a v okrese Dolný Kubín /Holiday park Orava v Dolnom Kubíne a apartmánové domy na Kubínskej holi/.

V zariadeniach cestovného ruchu boli udelené pokuty v zmysle § 57, odst. 47, písm. a/ zákona č. 355/2007 Z. z. prevádzkovateľom ubytovacích zariadení v Zuberco, Námestove a Kral'ovanoch v celkovej výške 800 €. Jeden prevádzkovateľ podal odvolanie, ktoré bolo začiatkom roku 2022 ÚVZ SR Bratislava zamietnuté.

Na RÚVZ bolo podaných 36 oznámení o začatí prevádzkovania ubytovacích priestorov pre verejnosť, v ktorých bol vykonaný štátny zdravotný dozor a neboli pri ňom zistené závažnejšie nedostatky.

Komplexný štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 19 zariadeniach a inšpekcia v 234 zariadeniach cestovného ruchu.

Aj napriek menším zisteným nedostatkom môže RÚVZ hodnotiť úroveň v zariadeniach cestovného ruchu za rok 2021 ako hygienicky vyhovujúcu, nakoľko neboli zistené závažnejšie nedostatky z hľadiska ochrany zdravia.

V tabuľke č. 5.1 je uvedený prehľad zariadení cestovného ruchu v spádovom území RÚVZ Dolný Kubín.

Ubytovanie, súvisiace s výkonom práce pracovníkov tretích krajín je poskytované v 5 ubytovacích zariadeniach /Istebné, Dolný Kubín, Zuberec, Tvrdošín, Oravská Jasenica/.

Prehľad ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce v spádovom území RÚVZ je uvedený v tabuľke č. 5.1.2

• **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

V hodnotenom období bolo v pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín evidovaných 45 podaní /oznámení/ o začatí činnosti prevádzok zariadení starostlivosti o ľudské telo. Najviac ich bolo v okrese Námestovo /16 oznámení/ a najmenej v okrese Dolný Kubín /14 oznámení/. K 31.12.2021 evidujeme 373 zariadení starostlivosti o ľudské telo, ktoré spadajú pod kontrolnú činnosť. Oproti roku 2020 sa ich počet znížil. Najpočetnejšie zastúpenie prevádzok je v okrese Námestovo - celkom 148, potom v okrese Dolný Kubín - celkom 123 a okres Tvrdošín má 102 prevádzok. Hygienická situácia v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo nezaznamenala významnejšie zmeny oproti predchádzajúcemu obdobiu. Pokračovalo sa v trende posudzovania nových prevádzok, nových pracovných činností v jestvujúcich prevádzkach, kde situácia je značne dynamická a premenlivá, prípadne došlo k zmene prevádzkovateľa jestvujúcich zariadení. Vo väčšine prípadov posudkovej činnosti u nových

prevádzok išlo o účelovo upravené a vybavené priestory, ktoré spĺňali požiadavky vyhlášky MZ SR č. 554/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia starostlivosti o ľudské telo v znení neskorších predpisov. Podľa druhu zariadení starostlivosti o ľudské telo sa okrem klasických služieb /kaderníctva, kozmetiky, nechtové dizajny, pedikúry, solária, masážne salóny a iné/ sa v minulom roku čoraz viac dostávajú do popredia nové druhy služieb. V nich dominujú najmä tie, ktoré sú zamerané na starostlivosť o pokožku a udržanie štíhlej línie pomocou moderných prístrojových procedúr a postupov (aplikácia ultrazvukového vlnenia a elektroterapeutického impulzu, vákuová lymfodrenáž, studený laser, ultrazvuk a infra-shape).

Na úseku kontrolnej činnosti v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonali pracovníčky oddelenia 207 previerok. Komplexný štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 26 prevádzkach /okres Dolný Kubín – 12, okres Námestovo – 8 a okres Tvrdošín – 6/ a inšpekcie v súvislosti s kontrolou uložených nápravných opatrení a kontrolou prevádzok /dodržiavanie opatrení/ počas pandémie ochorenia COVID-19 boli vykonané celkom 322 krát. Väčšina kontrol prebehla v prevádzkach kaderníctiev, kozmetík, nechtových dizajnov, pedikúr, solárií a fitness centier, pričom neboli zistené závažnejšie nedostatky v prevádzkovom režime ani v osobnej hygiene ich pracovníkov, ktoré by si vyžadovali začatie správneho konania. Pri zistení menej závažných nedostatkov boli prevádzkovateľovi udelené opatrenia s termínmi ich odstránenia a následne vykonaná inšpekcia za účelom preverenia odstránenia nedostatkov. Priebežne bolo počas roka zistené, v rámci náhodných a pravidelných kontrol, výrazné zvýšenie prevádzok s pozastavenou činnosťou, prípadne úplným zrušením prevádzky. Pokles bol v prevádzkach kaderníctiev, kozmetík, masážnych salónov a zariadení pre poskytovanie regeneračných a rekondičných služieb. Mierny nárast bol evidovaný v prevádzkach pánskych holičstiev – barbers, kedy bol stav k 31.12.2021 nasledovný: okres Dolný Kubín – 5, okres Tvrdošín – 5 a okres Námestovo – 4.

K Prestavbe wellness hotela Julianin dvor Habovka /okres Tvrdošín/ vydal RÚVZ vyjadrenie /v rámci expertíznej činnosti/ v sume 61,20 €.

Počas roka 2021 boli zaznamenané 3 prípady porušenia protipandemických opatrení v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, v okresoch Námestovo a Dolný Kubín. Porušenia boli zistené v prevádzke zariadenia pre poskytovanie regeneračných a rekondičných služieb Námestove, v prevádzke solária v Dolnom Kubíne a v prevádzke kaderníctva v Oravskom Veselom. Za zistené porušenia bolo každému prevádzkovateľovi vydané rozhodnutie o pokute v výške 150 €. Celková suma bola 450 €. V roku 2021 boli pracovníčkami oddelenia riešené 3 podnety týkajúce sa prevádzkovania zariadení služieb počas núdzového stavu. Predmetné podnety boli vyhodnotené ako neopodstatnené, nakoľko ani pri opakovaných

kontrolách nebolo zistené prevádzkovanie zariadení a tým porušenie v tom čase platných nariadení.

V rámci pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín môžeme konštatovať, že celková hygienická úroveň v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo je dlhodobo na vyhovujúcej úrovni.

Prehľad prevádzok s konkrétnymi počtami zariadení starostlivosti o ľudské telo je uvedený v tabuľke č. 5.2.

• Zariadenia sociálnych služieb

Centrá sociálnych služieb /CSS/, zahŕňajúce Zariadenia pre seniorov /ZPS/, Zariadenia opatrovateľskej starostlivosti /ZOS/ a Špecializované zariadenia /ŠZ/, sú situované v Dolnom Kubíne /2x/, v Zázrivej, v Tvrdošíne /3x/, v Námestove, v Novoti, v Zákamennom, v Oravskej Lesnej a v Zubrohlave. V Zázrivej je zariadenie Nestor /ZPS, ZOS, ŠZ a Denný stacionár/. V prevádzke je ZPS a ŠZ v Lokci. Spišská katolícka charita má v regióne 2 ubytovacie zariadenia – Dom Charitas v Zázrivej a Dom Charitas v Trstenej. Denné stacionáre /DS/ sú pri Dome Charitas Bl. Zdenky Schellingovej v Námestove, v Dolnom Kubíne, v obciach Žaškov, Zuberec a sú aj pri ZPS a DSS /Tvrdošín, Novot/. Komunitné centrum je v Hruštine - Vaňovke, v Dolnom Kubíne 2x - EDUKOS. Denné centrum pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu je zriadené v Oravskom Podzámku. V prevádzke je Denné centrum pri CSS Studienka v Novoti. V meste Dolný Kubín pracuje agentúra Nádej, ktorá poskytuje základné zdravotnícke a sociálne služby chorým občanom. Je tu vybudované a prevádzkované aj dočasné ubytovanie krízového charakteru na Nábřeží Oravy - Nocľaháreň Stop a ubytovňa Šanca. V obci Bobrov je resocializačno–terapeutické centrum Z – Návrat pre ľudí, ktorí boli závislí od psychotropných látok. V Tvrdošíne, Námestove, Dolnom Kubíne a v Trstenej agentúra ADOS poskytuje základné zdravotnícke a sociálne služby prestárlym občanom ambulantnou formou. V Námestove je nocľaháreň HUMANITAS. Azylové ubytovanie je v Dolnom Kubíne – časť Kňazia a v Trstenej.

Zariadenie na podporu rodín s deťmi je zriadené v obci Rabča a v miestnej časti Dolného Kubína – Záskalie je k dispozícii nízkoprahové denné centrum pre deti a rodiny /predtým Kotva I/ na Nábřeží Oravy.

V CSS v Dolnom Kubíne odobrali pracovníčky oddelenia 2 vzorky pitnej vody, 1 vzorku úžitkovej vody a 2 stery na vyšetrenie prítomnosti baktérií rodu Legionella.

Činnosť denných stacionárov a denných centier bola v priebehu roka, na základe opatrení na obmedzenie šírenia pandémie COVID-19, vydaných ÚVZ SR v Bratislave, pozastavená.

V súvislosti s prebiehajúcou pandémiou boli konzultované otázky z CSS, ZPS telefonicky, odpovede boli zasielané aj elektronicky e-mailom.

Prehľad zariadení sociálnych služieb v spádovom území RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne je uvedený v tabuľke č. 5.3.

• **Zdravotnícke zariadenia**

V RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne vykonáva štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach oddelenie epidemiológie.

• **Telovýchovno – športové zariadenia**

RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne posudzoval v hodnotenom roku /na základe podaných oznámení/ 2 fitnesscentrá v Dolnom Kubíne. Štátny zdravotný dozor bol vykonaný v 34 športových zariadeniach, z toho v 6 zariadeniach v súvislosti s podaním podnetov na nedodržiavanie pandemických opatrení Covid - 19 počas núdzového stavu.

• **Pohrebníctvo**

RÚVZ vydal záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby Domu smútku v Liesku /okres Tvrdošín/ a vydal 1 rozhodnutie k uvedeniu priestorov pobočky pohrebnej služby Hedoss v Zákamennom do prevádzky /predaj rakiev, kvetov a pohrebných smútočných potrieb/.

Pracovníci oddelenia riešili 2 podnety /prevádzkovanie predajne pohrebníctva v Nižnej počas núdzového stavu a státie pohrebného vozidla pred nemocnicou v Dolnom Kubíne/. Oba podnety boli vyhodnotené ako neopodstatnené.

Počet zariadení pohrebných služieb v spádovom území RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne ostal oproti roku 2021 nezmenený /tabuľka č. 5.4/.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Pracovníci oddelenia priebežne poskytovali fyzickým a právnickým osobám konzultácie /telefonické, e-mailové, písomné, osobný kontakt/, týkajúce sa oblastí, ktorými sa zaoberá oddelenie hygieny životného prostredia /pitná voda, voda na kúpanie, prevádzky, v ktorých sa vykonávajú epidemiologicky závažné činnosti, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia cestovného ruchu, územné plány obcí, pohrebníctvo, fajčenie, .../. Informácie o vode na kúpanie /na Oravskej priehrade, v Kral'ovanoch - Rieke/ a na umelých kúpaliskách /termálne kúpaliská v Oraviciach a ostatných netermálnych kúpaliskách v regióne/ sú uverejnené v Informačnom systéme o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie. Prístupné sú na internetovej stránke /www.uvzs.sk/./

V zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov /zákon o slobode informácií/ RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne vo vyhodnocovacom roku podal 7 informácií a ich žiadateľom sa v plnom rozsahu vyhovel.

Pri príležitosti Svetového dňa vody RÚVZ propagoval tento deň na svojej www stránke a zaslaním e-mailovej informácie všetkým obciam o jeho význame a poskytovaných službách na našom RÚVZ /poradenské služby v oblasti bezpečnosti pitnej vody zo zdrojov využívaných na hromadné a individuálne zásobovanie pitnou vodou a jej úpravy, ochrany vodných zdrojov a problémov týkajúcich sa pitnej vody a jej významu pre zdravie človeka/. K tejto problematike bolo poskytnutých 58 konzultácií. Pri konzultáciách boli využívané letáky Zdravá pitná voda z vlastnej studne a Význam obsahu stopových látok v pitnej vode pre zdravie človeka.

IV. Ďalšie činnosti odboru

Pracovníci oddelenia hygieny životného prostredia spoločne s ostatnými oddeleniami RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne, od nástupu pandémie COVID-19 na Slovensku, poskytovali informácie na infolinke RÚVZ /vrátane víkendov/, dohľadovaním pozitívnych obyvateľov v regióne Orava, telefonicky nariaďovali pozitívnym karanténu, vyplňali listy epidemiologického vyšetrenia /prípád koronavírusovej infekcie/, vykonávali v súčinnosti s príslušníkmi ozbrojených síl kontrolu dodržiavania nariadenej izolácie /karanténu/ pozitívnych osôb v nahlásenom mieste, spolupracovali s Okresným riaditeľstvom policajného zboru v Dolnom Kubíne.

V priebehu roka boli na oddelení vypracované správy a podklady k správam:

Vyhodnotenie plnenia programov a projektov /za oddelenie/

Výkazníctvo za rok 2021 /za oddelenie/

Výročná správa za rok 2021 za oddelenie/

Správy o priebehu a následkoch povodní v spádovej oblasti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne

Správa o pripravenosti prírodných a umelých kúpalísk na kúpaciu sezónu 2021

Správa o vyhodnotení kúpacej sezóny 2021 na prírodných a umelých kúpaliskách

Informačný systém o kúpaliskách o kvalite vody na kúpanie – pravidelné vkladanie nových údajov, informácií, výsledkov rozborov vzoriek vody na kúpanie, odobratých v rámci ŠZD aj od prevádzkovateľov bazénov

Informačný systém o pitnej vode – vkladanie výsledkov vyšetrených pitných vôd za rok 2021

Správa o významných vodovodoch /VZ – zariadenia pre podnikateľské a verejné účely

Správa o odbere legionell a vyplnenie tabuľky - Zmapovanie prítomnosti legionell v ZSS

Informačný program štátneho zdravotného dozoru – pilotný projekt – tabuľka kontrolovaných prevádzok v pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín

Svetový deň vody 2021 – vyhodnotenie aktivít

Pracovníci oddelenia sa zúčastnili vzdelávacích aktivít:

Webinár s revidovanou smernicou o pitnej vode – SAVE Bratislava

Školenie o kybernetickej bezpečnosti – Ing. Ivan Stodola

Semináre konané v rámci RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne

Audit SNAS k reakreditácii odberu pitnej vody v rozsahu úplnej analýzy na RÚVZ Žilina

S prácou na oddelení hygieny životného prostredia sa v roku 2021 oboznamovali študenti fakúlt verejného zdravotníctva.

V rámci integrovaného povoľovania boli vydané záväzné stanoviská pre Okresné úrady Dolný Kubín, Tvrdošín a Námestovo, pre odbory starostlivosti o životné prostredie, k činnostiam, zámerom, oznámeniam o strategickom dokumente, v počte 9. Pre MŽP SR boli vydané 3 stanoviska: k zámerom Recyklácia odpadových plastov Krušetnica - výroba technických plynov, Recyklácia odpadových plastov Zákamenné - výroba technických plynov, Zhodnocovanie odpadov mobilným zariadením - TEREX. Na základe požiadania bolo vydaných 7 čiastkových stanovísk pre ÚVZ SR k strategickým dokumentom: Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovensko 2021-2027 – 2x, ÚPN regiónu ŽSK, RIUS ŽK – zmena a doplnok č. 2, Program cezhraničnej spolupráce INTERREG SR – ČR 2021- 2027, Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja ŽSK 2021+, Nízko uhlíková stratégia ŽSK na roky 2020-2030.

Bolo vydaných 11 záväzných stanovísk k územnoplánovacím podkladom, k územným plánom obcí a miest, ich konceptom, zadaniam, návrhom, zmenám a doplnkom /Trstená, Brezovica, Chlebnice, Štefanov nad Oravou, Suchá Hora, Krušetnica, Oravská Poruba, Oravský Podzámok, Hladovka, Breza, Habovka/.

Na oddelení bolo v rámci platenej expertíznej činnosti vypracovaných 6 vyjadrení k projektom rôznych stavieb v celkovej sume 313,25 €.

Na základe predložených hlásení z Obvodných oddelení PZ Tvrdošín, Trstená, Dolný Kubín o priestupkoch na úseku verejného zdravotníctva /porušenie opatrení – rúško, nedodržanie pobytu v mieste karantény, zákaz zhromažďovania, .../, boli osobám uložené rozkazom sankcie za uvedené priestupky v počte 11 v celkovej sume 1400 € a zaplatených 350 €.

RÚVZ uložil 4 blokové pokuty v celkovej sume sume 50 € /2 boli uložené v zmysle par. 56 zákona č. 355/2007 Z.z. a 2 boli uložené v zmysle par. 57 uvádzaného zákona/.

Sankcie v správnom konaní v celkovej sume 1 280 € boli uložené v 9 prípadoch, zaplatené 1 030 €.

Pracovníčky oddelenia pracovali v komisiách na preskúšanie odbornej spôsobilosti pracovníkov v prevádzkach vykonávajúcich epidemiologicky závažné činnosti /bolo vydaných 7 osvedčení o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, 6 osvedčení o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností pri výrobe a úprave pitnej vody a pri obsluhu vodovodných zariadení pitnej vody a 1 osvedčenie pre prácu v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení na umelých kúpaliskách, spolu 14.

Na oddelení bolo evidovaných 30 podnetov, ktoré boli vybavené v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podnety sa týkali najmä porušovanie protipandemických opatrení prevádzkami, ale aj nepovolenej skládky odpadu, zápachu spôsobeného chovom malých hospodárskych zvierat suseda, hluku zvonov, hluku z výrobnjej prevádzky – práčovne, hluku z výťahu v bytovom dome, hluku z technologického zariadenia a pod..

Bolo vykonaných 104 kontrol v zmysle zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov /bez sankčných opatrení/.

Prevádzkovatelia nových vodovodov, z ktorých sú zásobované rekreačné zariadenia, boli upozorňovaní na vypracovanie Programu monitorovania pitnej vody.

- **Uplatňovanie procesu HIA v praxi**

Na RÚVZ Dolný Kubín, oddelenie hygieny životného prostredia, ani v roku 2021 neboli predkladané na vyjadrenie také projekty a návrhy, ktoré by vyžadovali vypracovanie HIA, preto nie sú vyplnené tabuľky 6.1, 6.2 a 6.3.

- **Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií**

V sledovanom období, v spádovom území RÚVZ Dolný Kubín, nedošlo k požiadavke na riešenie ohrozenia verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií, nakoľko sa mimoriadne situácie /povodne, privalové dažde, horúčavy/ ohrozujúce zdravie obyvateľov v okresoch pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne v roku 2021 nevyskytli.

- **Hromadné podujatia pre verejnosť**

V roku 2021 sa hromadné podujatia v okresoch pôsobnosti RÚVZ Dolný Kubín nekonali.

- **Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody**

Zariadenia pre výkon trestu odňatia slobody v okresoch pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dolnom Kubíne nie sú zriadené.